

Yttrande över remiss från Naturvårdsverket gällande föreskrifter om jaktmedel för avlivning av vilt vid eftersök

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) stöder förslagen i föreskriften.

Sveriges lantbruksuniversitet anser att:

- det är positivt att bestämmelser om jaktmedel för att avsluta viltets lidande vid eftersök tas fram.
- föreskriften bör gälla alla eftersök och all avlivning som sker efter bemyndiganden från Polisen, såväl när vilt skadats vid jakt som när skadat vilt påträffas i samband med jakt.
- kunskapsnivån om avlivningstekniker för de olika arterna vid eftersök i samband med jakt bör höjas ytterligare.
- föreskrifterna kompletteras med vägledningar, ”best practice”, för avlivning med olika jaktmedel av eftersökt vilt.
- företeelsen avfångning med hund förtydligas, och att avfångning enbart ska utföras av hundar som är lämpliga för ändamålet. Det är viktigt att det, i enlighet med förslaget, tydliggörs att hund för avfångning endast får användas i undantagsfall.
- det klargörs i föreskrifterna att val av jaktmedel utöver skjutvapen inte får utsätta viltet för onödigt lidande.

Generella synpunkter

Enligt tidigare lagstiftning utgjorde varken eftersök eller avlivning jakt, vilket ställde mindre långtgående krav på regleringar i jaktlagstiftningen. Efter de förändringar som tidigare införts instämmer SLU i att denna del av lagstiftningen behöver bli tydligare.

SLU ser alltså positivt på att bestämmelser kring jaktmedel vid eftersök förs in i föreskrifterna, men anser att konsekvensutredningen är otillräcklig.

Föreskriften bör vara så bred som möjligt, och omfatta alla eftersök och all avlivning som kan komma ifråga i samband med att jakt utövas.

SLU anser att föreskrifterna bör kompletteras med vägledningar, s.k. ”best practice”, för användning av jaktmedel vid avlivning i samband med eftersök - se exempel på hur olika avlivningsmetoder kan beskrivas i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd SJVFS 2019:8 om slakt och annan avlivning, saknr L22, och i utbildningsmaterialet DISA, djurvälstånd vid slakt och annan avlivning (disa.slu.se). ”Best practice” är viktigt vid avlivning med skjutvapen och, men även i de fall när andra jaktmedel behöver användas, såsom kniv (exempelvis jämförelser mellan att skära av halspulsådrona, sticka i brösthålan eller sticka i hjärtat).

Specifika synpunkter

4. Förslag

4.1 SLU stöder förslagen om att samma regler ska gälla oavsett hur viltet skadats. SLU anser dock att föreskriften bör gå ytterligare ett steg i samma riktning. En föreskrift om eftersök och avlivning bör vara så omfattande som möjligt, för att öka möjligheterna att minska skadade djurs lidande samt för att öka tydligheten. Den bör därmed omfatta all eftersöksverksamhet och avlivning som sker efter bemyndigande av Polisen, samt allt avlivande och eftersök som kan komma ifråga i samband med jakt. Därmed bör samma regler gälla om skadat vilt som bör avlivas enligt § 40c *påträffas* vid pågående jakt, oavsett hur skadan uppkommit.

4.3 Det finns en omfattande praktisk erfarenhet hos landets eftersöksjägare av vilka metoder som fungerar. SLU stöder NV:s grundprincip att eftersöksjägarna ska kunna motivera avsteg från regler som ska gälla i normalfallet.

5. Författningstext

SLU stöder förslagen enligt §§ 1-7, och anser att det finns omfattande praktisk erfarenhet av att förslagen fungerar i praktiken från tiden innan eftersök och avlivning definierades som jakt. Dessa kan utnyttjas för att ta fram vägledande information om ”best practice”.

6 §. SLU är positivt till att det tydliggörs att hundar för avfångning enbart är tillåten som en sista utväg. I konsekvensutredningen saknas dock en beskrivning av de faktiska konsekvenserna för vilt och hund. För att underlätta för avnämare att förstå Naturvårdsverkets intention med sådan användning av hund, så är det även lämpligt att i konsekvensutredningen ge exempel på situationer då det anses rimligt, och mest fördelaktigt ur djurskyddssynpunkt, att hund används som jaktmedel.

Att använda hund som jaktmedel vid eftersök utgör en betydande djurvälståndsrisk i jämförelse med ett välplacerat skott i de vitala delarna. Det bör därför förtydligas i konsekvensutredningen att hunden ska kunna avliva det skadade viltet snabbt och utan att utsätta viltet för onödigt lidande. Lämpligtvis bör det fastställas att hunden har rätt förutsättningar för detta. SLU föreslår därför följande tillägg i föreskriften: ”... får *lämplig* hund användas för avlivning om det behövs för att förkorta viltets lidande”.

Att viltet ska vara ”på benen” är en otydlig formulering i konsekvensutredningen, och den behöver klargöras, även i föreskrifterna. Exempelvis: Hur bedömer en eftersöksjägare i olika situationer att ett vilt är på benen; är det när viltet 1) står upp, eller 2) flyktar från jakt ekipaget, och när är det då berättigat att hunden släpps? Om jägaren hittar viltet i en sårlega, behöver hen vänta tills det rest sig helt och lämnar platsen eller kan hunden släppas redan då viltet är på väg att resa sig?

7 §. Det är viktigt att det framgår, i såväl konsekvensutredning som i föreskrifterna, att den metod som används för att förkorta viltets lidande är det snabbast möjliga och inte utsätter viltet för onödigt lidande. SLU menar vidare att hur man, i undantagsfall, använder händerna behöver förtydligas, ex. halsdislokation vid avlivning av fåglar vid eftersök.

6. Konsekvensutredning

SLU inser problematiken med att definiera jaktmedel för vilt som påträffas och bör avlivas enligt § 40c. Samtidigt anser vi att en föreskrift om eftersök och avlivning bör vara så heltäckande som möjligt, för att öka möjligheterna att minska skadade djurs lidande samt för att öka tydligheten. Se förslag under 4.1 ovan.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Göran Ericsson vid fakulteten för skogsvetenskap efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av universitetslektor Fredrik Widemo, forskare Wiebke Neumann, forskningsingenjör Fredrik Stenbacka och expert Jonas Malmsten alla vid institutionen för vilt, fisk & miljö samt universitetsadjunkt Johan Lindsjö och kvalificerad handläggare Elina Åsbjer båda vid Nationellt centrum för djurvälstånd, doktorand Josefine Jerlström och universitetsadjunkt Katja Lundkvist båda vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa samt docent Margareta Stéen, institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi.

Göran Ericsson

Linda Ferngren